

บทที่ 5

สมาชิกตลาดข้อตกลงยางควนขนุน

สมาชิกของตลาดข้อตกลงยางควนขนุน ได้แก่ สมาชิกของชมรมสหกรณ์กองทุนสวนยางควนขนุน ทั้งหมด แต่ผู้ที่มีบทบาทในการดำเนินงานและทำกิจกรรมกับตลาดฯ จะเป็นสมาชิกที่ผลิตยางแผ่นผึ่งแห้ง เนื่องจากสินค้าที่ซื้อขายในตลาดข้อตกลงยางที่ผ่านมาส่วนใหญ่เป็นยางแผ่นผึ่งแห้ง ทั้งนี้เพราะราคาของยางแผ่นผึ่งแห้งที่มีความผันผวนของราคาไม่มากเหมือนยางแผ่นรมควัน ประกอบกับยางแผ่นผึ่งแห้งที่สมาชิกของชมรมฯ ผลิตเป็นยางแผ่นผึ่งแห้งอัดก้อนขนาด 33.33 กิโลกรัม ซึ่งเป็นสินค้าที่ได้มาตรฐานเพื่อการส่งออกและสะดวกในการเก็บรักษา ทำให้ผู้ส่งออกและผู้ใช้อย่างภายในประเทศหลายบริษัทให้ความสนใจเข้ามาซื้อขายยางแผ่นผึ่งแห้งผ่านตลาดข้อตกลงยางควนขนุน

5.1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิก

5.1.1 ประเภทของสมาชิก

จากการสอบถามสมาชิกชมรมสหกรณ์กองทุนสวนยางควนขนุน ที่ผลิตยางแผ่นผึ่งแห้งทั้งหมด จำนวน 15 โรง ประกอบด้วย กลุ่มพัฒนาเจ้าของสวนสงเคราะห์ 8 โรง คิดเป็นร้อยละ 53.4 ของจำนวนโรงงานที่ผลิตยางแผ่นผึ่งแห้งทั้งหมด สหกรณ์กองทุนสวนยาง 5 โรง คิดเป็นร้อยละ 33.3 และโรงงานเอกชนที่ยังไม่ได้จดทะเบียนอีก 2 โรง คิดเป็นร้อยละ 13.3 ของจำนวนโรงงานที่ผลิตยางแผ่นผึ่งแห้งทั้งหมดเท่ากัน โดยวัตถุประสงค์หลักของการรวมกลุ่มคือ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มโดยการร่วมกันแปรรูปน้ำยางสดของสมาชิกเป็นยางแผ่นผึ่งแห้ง

จำนวนสมาชิกหรือขนาดของกลุ่มพบว่า กลุ่มพัฒนาเจ้าของสวนสงเคราะห์และเอกชนหรือกลุ่มที่ยังไม่จดทะเบียนมีจำนวนสมาชิกน้อยกว่า 30 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ส่วนสหกรณ์กองทุนสวนยางมีจำนวนสมาชิกมากกว่า 30 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 ลักษณะและวัตถุประสงค์การรวมกลุ่ม

รายการ	จำนวน (n = 15)	ร้อยละ
1. ประเภทของสมาชิก		
1.1 สหกรณ์กองทุนสวนยาง	5	33.3
1.2 กลุ่มพัฒนาเจ้าของสวนสงเคราะห์	8	53.4
1.3 เอกชนหรือกลุ่มที่ยังไม่จดทะเบียน	2	13.3

ตารางที่ 5.1 ลักษณะและวัตถุประสงค์การรวมกลุ่ม (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n = 15)	ร้อยละ
2. วัตถุประสงค์ในการรวมกลุ่ม ¹		
2.1 แปรรูปน้ำยางสดเป็นยางแผ่นผึ่งแห้ง	15	100.0
2.2 แปรรูปน้ำยางสดเป็นยางแผ่นรมควัน	2	13.3
3. จำนวนสมาชิก		
1. น้อยกว่า 20 คน	9	60.0
2. 20 – 30 คน	1	6.7
3. 31 – 40 คน	1	6.7
4. 40 คนขึ้นไป	4	26.6

¹สามารถเลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ

5.1.2 แหล่งเงินทุน

แหล่งเงินทุนที่ใช้ผลิตยางแผ่นผึ่งแห้งของสมาชิกชมรมสหกรณ์กองทุนสวนยาง อ.ควนขนุน พบว่า ร้อยละ 93.3 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด ใช้เงินทุน 2 ส่วน คือเงินทุนของตนเองและจากการกู้ยืม โดยใช้เงินทุนของกลุ่มตนเองร้อยละ 53 และจากการกู้ยืมร้อยละ 47 ของเงินทุนทั้งหมด โดยเงินลงทุนเริ่มแรกในที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มักใช้เงินทุนของตนเองเป็นหลัก ส่วนเงินทุนหมุนเวียนสำหรับรับซื้อน้ำยางจากสมาชิกและซื้อปัจจัยการผลิตอื่นๆ เช่น กรดฟอร์มิก/กรดซัลฟูริก ไม้พิน เป็นต้น จะใช้เงินทุนของตนเองบางส่วนและกู้ยืมบางส่วน

แหล่งเงินกู้ที่สำคัญได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 57.1 ของจำนวนสมาชิกชมรมฯ ที่กู้เงินมาลงทุน รองลงมากู้เงินจากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง และนายทุนในสัดส่วนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 22.2 ของจำนวนสมาชิกชมรมฯ ที่กู้เงินมาลงทุน นอกจากนี้ยังกู้ยืมจากชมรมสหกรณ์กองทุนสวนยาง อ. ควนขนุน ธนาคารพาณิชย์ และญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 21.4 14.2 และ 7.1 ของจำนวนสมาชิกชมรมฯ ที่กู้เงินมาลงทุน ตามลำดับ ดังตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 แหล่งเงินทุน

รายการ	จำนวน (n = 15)	ร้อยละ
1. เงินทุนที่นำมาลงทุนในการทำยางแผ่นผึ่งแห้ง		
1.1 ของตนเองทั้งหมด	1	6.7
1.2 ของตนเองและกู้บางส่วน	14	93.3
2. แหล่งเงินกู้ ¹¹		
1.1 ธ.ก.ส.	8	57.1
1.2 ธนาคารพาณิชย์	2	14.2
1.3 ญาติ	1	7.1
1.4 นายทุน	4	22.2
1.5 ชมรมสหกรณ์กองทุนสวนยางขอนแก่น	3	21.4
1.6 สกย. อ.ขอนแก่น	4	22.2

¹¹สามารถเลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ

5.2 ลักษณะของผู้นำกลุ่ม

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดอยู่ในตำแหน่งผู้นำ เช่น ประธานกลุ่มฯ ประธานสหกรณ์ฯ และเจ้าของโรงงาน ซึ่งพบว่ามีร้อยละ 86.7 เป็นเพศชาย มีเพียงร้อยละ 13.3 เท่านั้นที่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 30 -40 ปี คิดเป็นร้อยละ 40 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด และอยู่ในช่วงอายุ 40 – 50 ปี ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 46.7 โดยมีอายุเฉลี่ย 43 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุของคนรุ่นใหม่ ที่มีประสบการณ์การบริหารมาพอสมควร

นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าผู้ที่อยู่ในตำแหน่งผู้นำมีการศึกษาในระดับอนุปริญญาถึงปริญญาตรีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ของจำนวนตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายจำนวน เท่ากันคือ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 และมีการศึกษาระดับประถมศึกษาเพียง 2 คนเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 13.3 ของจำนวนผู้นำทั้งหมด ดังตารางที่ 5.3

จะเห็นได้ว่าผู้นำส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นใหม่ที่มีประสบการณ์การผลิตยางแผ่นผึ่งแห้งมาพอสมควร มีระดับความรู้ที่พร้อมจะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพิ่มเติม

ตารางที่ 5.3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (n = 15)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	13	86.7
1.2 หญิง	2	13.3
2. อายุ		
2.1 30 – 40 ปี	6	40.0
2.2 41 – 50 ปี	7	46.7
2.3 มากกว่า 50 ปี	2	13.3
เฉลี่ย		43.0
3. การศึกษา		
3.1 ประถมศึกษา	2	13.3
3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	4	26.7
3.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	4	26.7
3.4 อนุปริญญา/ปวส.	3	20.0
3.5ปริญญาตรี	2	13.3

5.3 ข้อมูลด้านการผลิต

กลุ่มมีประสบการณ์ด้านการผลิตขางแผ่นผึ่งแห้งระหว่าง 2-9 ปี มีจำนวน 10 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 66.7 ของจำนวนกลุ่มทั้งหมด หรือมีประสบการณ์การผลิตเฉลี่ย 4.93 ปี โรงงานส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็กมีกำลังการผลิตน้อยกว่า 50,000 กิโลกรัมต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 60 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด รองลงมามีกำลังการผลิตระหว่าง 50,001 – 100,000 กิโลกรัมต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 26.7 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด มีเพียงร้อยละ 13.3 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด ที่มีกำลังการผลิตมากกว่า 100,000 กิโลกรัมต่อเดือน หรือมีกำลังการผลิตเฉลี่ย 57,300 กิโลกรัมต่อเดือน

ปริมาณการผลิตสูงสุดที่เคยผลิตเฉลี่ย 55,000 กิโลกรัมต่อเดือนและปริมาณการผลิตต่ำสุดที่เคยผลิตเฉลี่ย 15,033.3 กิโลกรัมต่อเดือน หรือมีปริมาณการผลิตเฉลี่ยทั้งปีเท่ากับ 33,700 กิโลกรัมต่อเดือน ดังตารางที่ 5.4

ตารางที่ 5.4 ข้อมูลด้านการผลิตของกลุ่ม

รายการ	จำนวน (n = 15)	ร้อยละ
1. จำนวนปีที่ดำเนินการผลิตยางแผ่นผึ่งแห้ง (ปี)		
1.1 น้อยกว่า 2	3	20.0
1.2 2 – 5	7	46.7
1.3 6 – 9	3	20.0
1.4 10 ปีขึ้นไป	2	13.3
เฉลี่ย	4.93	
2. กำลังการผลิตสูงสุดของโรงงาน (กก./เดือน)		
2.1 น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000	9	60.0
2.2 50,001 – 100,000	4	26.7
2.3 100,001 ขึ้นไป	2	13.3
เฉลี่ย	57,300	
3. ปริมาณการผลิตสูงสุดที่เคยผลิตได้ (กก./เดือน)		
3.1 น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000	10	66.7
3.2 50,001 – 100,000	2	13.3
3.3 100,001 ขึ้นไป	3	20.0
เฉลี่ย	55,000	
4. ปริมาณการผลิตต่ำสุดที่เคยผลิตได้ (กก./เดือน)		
4.1 น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000	9	60.0
4.2 10,001 – 20,000	2	13.3
4.3 20,000 ขึ้นไป	4	26.7
เฉลี่ย	15,033.3	
5. ปริมาณการผลิตเฉลี่ย (กก./เดือน)		
5.1 น้อยกว่าหรือเท่ากับ 25,000	9	60.0
5.2 25,001 – 40,000	2	13.3
5.3 40,001 ขึ้นไป	4	26.7
เฉลี่ย	33,700	

หากพิจารณาจากปริมาณการผลิตกับกำลังการผลิตของโรงงาน พบว่าปริมาณการผลิตเฉลี่ยของโรงงานทั้งปีเท่ากับ 33,700 กิโลกรัมต่อเดือน ในขณะที่กำลังการผลิตของโรงงานสามารถผลิตได้ถึง 57,300 กิโลกรัมต่อเดือน จะเห็นได้ว่าโรงอบรมยางของสมาชิกยังใช้อย่างไม่เต็มศักยภาพการผลิตของโรงงาน ทั้งนี้เนื่องจากน้ำยางสดที่ใช้เป็นวัตถุดิบผลิตยางแผ่นผึ่งแห้งมีมากน้อยตามฤดูกาลผลิต ประกอบกับการเก็บรักษาวัตถุดิบให้สามารถใช้ได้ตลอดทั้งปี ต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนสูง ในขณะที่สมาชิกส่วนใหญ่ประสบปัญหาขาดเงินทุนหมุนเวียน

5.4 ข้อมูลด้านการขาย

จากตารางที่ 5.5 พบว่าสมาชิกขายยางแผ่นผึ่งแห้งผ่านตลาดข้อตกลงยางควนขนุนจำนวนน้อยกว่า 4 ครั้งต่อเดือน และ 5-8 ครั้งต่อเดือน ในสัดส่วนที่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 46.7 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด หรือจำนวนครั้งที่ขายยางแผ่นผึ่งแห้งผ่านตลาดข้อตกลงยางควนขนุนเฉลี่ย 5 ครั้งต่อเดือน

ปริมาณการขายผ่านตลาดข้อตกลงยางควนขนุนต่อครั้ง พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 86.6 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด ขายในปริมาณ 2,000 กิโลกรัมต่อครั้ง หรือเฉลี่ยประมาณ 10,000 กิโลกรัมต่อเดือน ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 13.4 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด ขายในปริมาณ 2,500 – 3,000 กิโลกรัมต่อครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากการจัดสรรโควตาของเจ้าหน้าที่ฝ่ายดำเนินการและส่งมอบมีหลักในการพิจารณาจัดสรรโควตาตามความสามารถในการผลิตของแต่ละโรงงาน และประวัติการส่งมอบของผู้ผลิตแต่ละรายที่ผ่านมาประกอบด้วย ซึ่งพบว่าการจัดสรรโควตาที่ผ่านมามักใช้วิธีการจัดสรรให้แก่ผู้ผลิตทุกรายเท่ากัน ยกเว้นบางคำสั่งซื้อ (order) ที่เจาะจงเลือกผู้ผลิตเพียงบางรายเท่านั้นที่สามารถผลิตยางแผ่นผึ่งแห้งได้ตามคุณภาพที่ลูกค้าต้องการ

ยางแผ่นผึ่งแห้งที่สมาชิกผลิตได้ทั้งหมดมีเพียงบางรายเท่านั้นที่สามารถขายผ่านตลาดข้อตกลงยางควนขนุนได้ จะเห็นได้จากปริมาณการผลิตเฉลี่ยของกลุ่มเท่ากับ 33,700 กิโลกรัมต่อเดือน แต่สามารถขายผ่านตลาดข้อตกลงยางควนขนุนเฉลี่ยเพียง 10,000 กิโลกรัมต่อเดือน หรือคิดเป็นร้อยละ 29.67 ของผลผลิตทั้งหมดเท่านั้น ผลผลิตยางแผ่นผึ่งแห้งส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 70.33 ของผลผลิตทั้งหมด สมาชิกแต่ละรายต้องหาลาดจำหน่ายเอง ทั้งนี้อาจเกิดจากหลายปัจจัย เช่น สมาชิกไม่สามารถผลิตยางแผ่นผึ่งแห้งให้ได้คุณภาพตามที่ลูกค้าต้องการ สมาชิกขาดเงินทุนหมุนเวียน ดังนั้นช่วงที่มีคำสั่งซื้อ (order) เข้าสู่ตลาดข้อตกลงยางควนขนุนในปริมาณน้อย การจัดสรรโควตาในแต่ละครั้งมักใช้วิธีการเฉลี่ยเท่ากันทุกโรงงาน ทำให้สมาชิกแต่ละรายได้รับการจัดสรรโควตาน้อยกว่าที่ผลิตได้ และต้องหาลาดเพื่อระบายสินค้าบางส่วนเอง

สำหรับวิธีการจำหน่ายยางแผ่นผึ่งแห้งส่วนที่เหลือที่ไม่ได้ขายผ่านตลาดข้อตกลงยางควนขนุนของสมาชิก จะใช้วิธีขายแบบตกลงราคาล่วงหน้ากับผู้ซื้อ ทั้งที่เป็นบริษัทส่งออกหรือโรงงานผู้ใชยาง

ภายในประเทศโดยตรง ซึ่งบริษัทเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นคู่ค้ากับสมาชิกมาก่อนมีตลาดข้อตกลงยางควนขนุน และอยู่ไม่ไกลจากโรงงานของผู้ผลิตมากนัก (อยู่ในจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดสงขลา นครศรีธรรมราช) ทำให้ผู้ผลิตสามารถทยอยส่งสินค้าได้เรื่อยๆ ก่อนถึงวันส่งมอบได้ และหากสินค้าไม่เป็นไปตามสัญญา ผู้ซื้อสามารถนำสินค้ามาคืนได้ นอกจากนี้ผู้ผลิตบางรายอาจใช้วิธีขายให้บริษัทรับซื้อยางในตลาดปัจจุบัน

สมาชิกจะมีรายได้จากการผลิตยางแผ่นผึ่งแห้งสูงสุดถึง 4.41 ล้านบาทต่อเดือน และต่ำสุดเพียง 18,000 บาทต่อเดือน โดยเฉลี่ยเท่ากับ 732,143.3 บาทต่อเดือน ซึ่งประกอบด้วยรายได้จากการขายยางแผ่นผึ่งแห้งเป็นหลักเฉลี่ย 672,195.5 บาทต่อเดือน นอกจากนั้นเป็นรายได้จากการขายยางคัตตึงและเศษยางเฉลี่ย 77,107.5 บาทต่อเดือน ดังตารางที่ 5.5

ตารางที่ 5.5 ข้อมูลด้านการขายยางแผ่นผึ่งแห้งของกลุ่ม

รายการ	จำนวน (n = 15)	ร้อยละ
1. ความถี่ในการขายผ่านตลาดฯ (ครั้ง/เดือน)		
1.1 น้อยกว่า 4	7	46.7
1.2 5 - 8	7	46.7
1.3 8 ขึ้นไป	1	6.7
เฉลี่ย	4.93	
2. ปริมาณการขายเฉลี่ย (กก./ครั้ง)		
2.1 2,000	13	86.6
2.2 2,500	1	6.7
2.3 3,000	1	6.7
3. รายได้เฉลี่ยของกลุ่ม (บาท/เดือน)	732,143.3	
4. รายได้เฉลี่ยจากการขายยางแผ่นผึ่งแห้ง (บาท/เดือน)	672,195.5	
5. รายได้จากการขายยางคัตตึง (บาท/เดือน)	42,107.5	
6. รายได้จากการขายเศษยาง (บาท/เดือน)	35,000	